

Innspill fra FAU TBUS til budsjettforlik 2017 NLK og arbeidsmetoden i OU-rapporten

NLK har noen strategiske mål som er vedtatt i politisk fellesskap.

Liv i alle hus, en landsby med levende grender er strategier for å opprettholde eller øke innbyggertallet i kommunen og det har blitt brukt betydelige ressurser for måloppnåelse. Forbedring av skolerresultater og kvalitet på skolen er også noe som det er bred oppslutning om. Når vi i FAU ved TBUS har gått gjennom tiltak som foreslås i budsjettmøte 16. og 17.10.2016 stiller vi oss uforstående til noen bestillinger til etater og forslag til tiltak fra administrasjonen som

- a) bryter direkte med de strategiske vedtatte målene
- b) stort sett eller delvis ikke har noen grundige kalkyler som grunnlag
- c) ikke tar høyde for langsiktige merkostnader
- d) ikke viser til strategier hvordan merkostnader eller investeringskostnader skal dekkes
- e) griper inn i hverdagen til mange innbyggere og da særlig til de svakeste i vårt samfunn, nemlig barn og ungdom, som representerer den største verdiskapende kraften i vår kommune om 10 til 15 år.

1. Bemanningsreduksjon innen psykisk helse med 0,5 årsverk

“Ved å redusere ett halvt årsverk, har det blitt mindre ressurser til forebyggende arbeid spes blant barn og unge.

Det er uheldig å nedprioritere dette arbeidet til ungdom som sliter, men som ved noe støtte kan komme seg videre og møte utfordringene i hverdagen.”

Vi i FAU opplever sosialpedagogiske tjenester og helsesøster som et viktig lavterskel -tilbud til våre barn der mentorer med kompetanse kan bistå våre barn i å mestre utfordringer som naturlig følger med det å vokse opp. Forskning viser at en innsats på disse områdene forebygger senvirkninger / senskader og frafall fra utdanningsløp. Dette vil altså være en kortsiktig innsparing som fører til langsiktige samfunnskostnader. Det vil også gi flere utfordringer for ungdom og pårørende som har behov for veiledning, tillit og kompetent hjelp på området nå.

2. Felles ungdomsskole på Dokka

Rådmannen ber om at konsekvenser for en felles ungdomsskole på Dokka ungdomsskole kvalitetssikres ved følgende punkt:

- 1) **Elevtall i ny felles ungdomsskole, og hvordan organisere og fysisk løse dette. Beskrive i hvilke fag det er nødvendig med en ekstra gruppe på hvert trinn, og i hvilke det ikke er nødvendig.**
- 2) **2) Hvilke investeringer vil være påkrevet på DUS, og hvilke økte varige driftsutgifter vil de innebære? TDEs vurdering i kap. 7.1.4. kvalitetssikres.**
- 3) **3) Hvilke reduserte driftsutgifter vil være en gevinst ved TBUS, og hvordan disponere de ledige lokalene?**
- 4) **4) Skoleskyssproblematikken. Hva vil kreves av ny transport, og hva vil netto økte skoleskyssutgifter ligge på?**
- 5) **5) Andre relevante punkt legges inn av de ansvarlige**

En kvalitetssikring av konsekvenser for en felles ungdomsskole på Dokka må inneholde langt flere vurderinger enn de foreslåtte 5 punkter som er etterspurt av rådmannen.

- a) mer stillesitting – det fins mye forskning og mange nasjonale satsinger som bygger på hypotesen at barn lærer bedre om de ikke må sitte stille alt for lenge om gangen. I Torpa er det innført Fysak for å få en variert skolehverdag og det har blitt gjort betydelig oppgraderinger for å ta uteområder i bruk for både mosjon og utfoldelse. Samlet vil den lengre skoleveien til Dokka gi ukentlig flere timer med stillesitting for de fleste barn fra Torpa uansett hvordan skoletransporten løses. Rådmannen neglisjerer denne kunnskapen i sine bestilling for kvalitetssikring.
- b) Ungdomsskole som verdiskaper i bygda – ungdomsskolen bruker ikke bare økonomiske verdier som nå skal kvalitetssikres. Den skaper også økonomiske, sosiale, kulturelle og miljømessige verdier. Bestillingen til rådmannen tar ikke høyde for hvilken verdier som fjernes fra en levende fjellbygd ved en felles ungdomsskole på Dokka. Han neglisjer innspill fra fagforbundet, reaksjoner fra FAU, fagmiljøer, korpset, idrettslaget og bygdefolk som også bidra med betydelig økonomisk verdiskaping i kommunen. Vi anbefaler å ta kontakt med Telemarksforskning som har forsket på verdiskaping i bygdene for å få bedre innsikt i slike sammenhenger og for å få mer kunnskap om konsekvensene som den irreversible avgjørelsen vil være når ungdomsskolen i Torpa legges ned.
- c) Kompetansemiljøer er vanskelig å etablere i distriktet. Det gjelder for Dokka så vel som for Torpa. Allikevel vil NLK fjerne opptil 4 kompetansearbeidsplasser. Det antydes at 2 til 4 kompetansearbeidsplasser flyttes til Dokka. Vi stiller oss som innbyggere i Torpa uforstående til at NLK vil fjerne kompetansearbeidsplasser og i tillegg sentralisere kompetanse på Dokka. Det er behov for kompetansemiljøer både i Torpa og på Dokka
- d) DUS har allerede i dag utfordringer som ventilasjon, innemiljø og sanitære fasiliteter. Utfordringer som kun kan løses med økonomiske midler av usikker størrelsesorden. Den økonomiske risikoen er høy og verdiskapingen meget negativt

Vi i FAU mener at det ikke er noe grunnlag for å arbeide videre med en felles ungdomsskole på Dokka. Vi krever videre at adm. i NLK i samarbeid med skoleledelse frem til 2018 arbeider med å øke lærertetthet og en strategi hvordan nasjonale prosjekter kan tilføre våre skoler flere ressurser som kan øke kvaliteten på formidlingen og forbedring av våre læringsarenaer.

3. Barnehage

Det foreslås at flere barnehager legges ned. Det er vanlig arbeidsprosedyre i utvikling av tjenester å skissere en kunde/brukerreise som betyr hva brukeren må betale og verdier en får for en tjeneste. Jeg skal vise et eksempel på en slik kundereise ved meg selv som har et barn i Solheim barnehage. Ved å kjøre mitt barn til Mariringen istedenfor Solheim, får jeg en 10 km lengre reisevei ved levering og 10 km lengre vei ved henting av mitt barn. Det er 20 km per dag og ved 200 barnehagedager 4000km ekstra kjøring i året. Ved en økonomisk kostnad på 2 kr per kilometer får jeg en merkostnad på 8000 kr i året, 4000 ekstraminutter i bilen og et ekstra CO2 utslipp som jeg ikke har klart å beregne. Om det er ti flere brukere som får en slik forandring i hverdagen er det bare å plusse på en null. Det er jo tydelig om jeg ville velge eiendomsskatt eller den nye foreslåtte barnehagetjenesten. Samtidig gir de foreslåtte nedlegginger et dårlig samfunns- og klimaregnskap.

Forskning viser at tidliginnsats i barnehagen påvirker resultater i skolen. Om Nordre Land kommune står til sitt vedtak om å forbedre resultater i våre skoler, krever vi at NLK arbeider med å øke tilstedeværelse av voksne i barnehagen.

4. Flerbrukshall i Torpa

Det har blitt jobbet lenge med utviklingen av en flerbrukshall i Torpa og det har blitt brukt betydelige økonomiske ressurser i planleggingen. Om byggestart må skyves noe fremover i tid er tapet relativt lite. Om planene for en flerbrukshall derimot blir skrinlagt er det økonomiske tapet betydelig og det er et sterkt signal fra den strategiske ledelsen i NLK at kommunen ikke skal utvikles videre i fjellbygda Torpa.

5. Kulturskole

I statsbudsjettet for 2017 ligger det en betydelig satsing på estetiske fag. Dette på grunnlag av viten at estetiske fag bidra til motivasjon til læring, utvikling av læringsstrategier og sosial læring. Kulturskolen i NLK tar vare på kompetent formidling av estetiske fag. Den kulturelle verdiskaping i vår kulturskole er meget stor mens ressursbruken allerede har blitt minimalisert. FAU TBUS oppfordrer derfor NLK kommune å vedlikeholde ressursbruken i Kulturskolen og dagens tilbud og i fremtid samarbeide systematisk med kulturskolen hvordan tilbudet kan systematisk brukes til markedsføring av kommunen og bolystprosjekter.

Nord Torpa 2.11.2016 FAU TBUS ved leder Olaf Henke